

Introduction to Cheque

A cheque is a negotiable instrument instructing a financial institution to pay a specific amount of a specific currency from a specified transactional account held in the drawer's name with that institution. Both the drawer and payee may be natural persons or legal entities.

चेक भन्नाले त्यस्तो विनिमेय पत्र हो जुन मार्फत बैंक तथा वित्तीय संस्थालाई चेक काट्ने ब्यक्ति तथा संस्थाले निर्दिष्ट ब्यक्ति वा संस्थालाई निर्दिष्ट रकम भुक्तानी दिनु भनि बिना शर्त निर्देश गर्दछन । यस सन्दर्भमा चेक मार्फत भुक्तानी दिने र प्राप्त गर्ने पक्ष प्राकृतिक वा कानुनि ब्यक्ति हुनु पर्दछ । चेक जहिले पनि बैंक लाई निर्देश गरेर काटिन्छ भने यो बिना शर्त रहेको हुन्छ ।

Introduction to Cheque

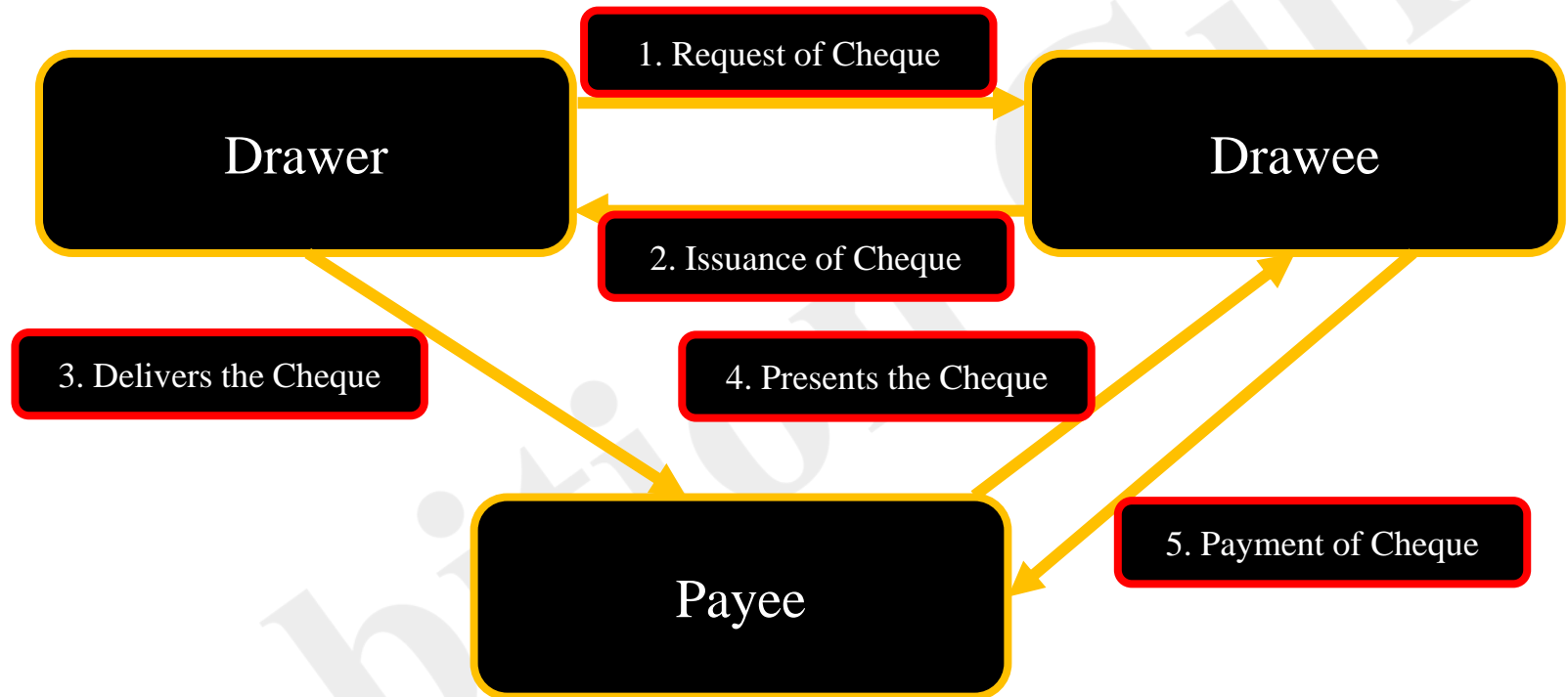
A cheque is a written order to the bank made by the depositors to pay a certain sum of money to the holder of cheque or to the specified person or party on the cheque.

सामान्यतया निक्षेपकर्ताले स्वयं वा तोकेको ब्यक्ति तथा संस्थालाई निश्चित रकम भुक्तानी दिनु भनि सम्बन्धीत बैंकलाई दिएको लिखित आदेश पत्रलाई चेक भनिन्छ ।

Importance of Cheque

Bank Name		Date	DD	MM	YYYY
Pay against this cheque toOr Bearer श्री		वा वाहकलाई			
the sum of रकम अक्षरमा		भुक्तानी दिनुहोला			
Account No. Name: Account Type Cheque No.					
Number (Cheque Number and Bank Identifier)		Please do not write or sign below this line			

Parties to the Cheque

Essentials of Cheque

- It is an Instrument in writing, i.e., it must be written in Ink and not by pencil.
- It must be Drawn on Particular Bank. It is drawn by a customer who has deposited money with the Bank.
- It must not contains any conditions.
- It must be signed by the Account holder.
- It is always payable on demand.
- It must contain an order to pay certain sum of money
- A Cheque is payable to a Specified Person Only

चेकका आधारभुत तत्वहरु

- यो लिखित हुन्छ, र यसमा लेख्दा पेनसिल ले लेखेको चेक मान्य हुदैन ।
- चेक जहिले पनि बैंकलाई निर्दिष्ट गरेर काटिन्छ वा खिचिन्छ । चेक खिच्ने ब्यक्ति वा संस्थाको उक्त बैंकमा पहिलेनै खाता र खातामा रकम अनिवार्य हुनु पर्दछ ।
- चेकमा कुनै शर्तहरु रहदैनन
- खातावाल वा अधिकारप्राप्त ब्यक्ति ले चेकमा हस्तक्षर गरेको हुनु पर्दछ ।
- चेकको मिति पश्चात चेक को रकम माग गरेको बखतमा प्रदान गर्नु पर्दछ ।
- चेकले जहिले पनि निश्चीत रकम भुक्तानीको निर्देशन बोकेको हुन्छ ।
- चेकको रकम चेकको नियम अनुसार तोकिएको ब्यक्तिलाई मात्र भुक्तानी गरिन्छ ।

Types of Cheque

Bearer Cheque:

- The words “or bearer” printed on the cheque, & it is not cancelled, then the cheque is called a bearer cheque.
- A bearer cheque is made payable to the bearer i.e. it is payable to the person who presents it to the bank for encashment.
- In simple words a cheque which is payable to any person who presents it for payment at the bank counter is called ‘Bearer cheque’

Order Cheque:

- The word "or order" is written on the face of the cheque, the cheque is called an order cheque.
- Such a cheque is payable to the person specified therein as the payee, or to any one else to whom it is endorsed (transferred).

बाहक चेक

- चेकमा बाहक भन्ने शब्द लेखिएको छ र यदि चेक रद्द गरिएको छैन भने त्यस्तो चेकलाई बाहक चेक भनिन्छ ।
- चेक प्रस्तुत गर्ने पक्षलाई चेकको रकम भुक्तानी दिनु बाहक चेकको प्रमुख बिशेषता हो
- चेक जसको भुक्तानी चेक प्रस्तुत गर्ने पक्षलाई दिनु पर्दछ भने त्यस्तो चेकलाई बाहक चेक भनिन्छ ।

आदेश चेक

- यदि चेकको अघिल्लो भागमा आदेश भन्ने शब्द लेखिएको छ भने त्यस्तो चेकलाई आदेश चेक भनिन्छ। आदेश चेकको सन्दर्भमा चेकमा तोकिएको रकम चेकमा उल्लेख व्यक्तिलाई मात्र भुक्तानी गरिन्छ । यस्तो चेक अन्य व्यक्तिलाई लिखित आदेश सहित हस्तान्तरण समेत गर्न सकिन्छ ।

Bearer Cheque

Bank Name

Date

DD

MM

YYYY

Pay against this cheque toor Bearer

श्री

वा वाहकलाई

the sum of

रकम अक्षरमा

भुक्तानी दिनुहोला

Account No.

Name:

Account Type

Cheque No.

Please do not write or sign below this line

Number (Cheque Number and Bank Identifier)

Order Cheque

Bank Name

Date

DD

MM

YYYY

Pay against this cheque toor Bearer

श्री

वा वाहकलाई

the sum of

रकम अक्षरमा

भुक्तानी दिनुहोला

Account No.

Name:

Account Type

Cheque No.

Please do not write or sign below this line

Number (Cheque Number and Bank Identifier)

Types of Cheque

Open Cheque:

- When a cheque is not crossed, it is known as an “Open Cheque” or an “Uncrossed Cheque”.
- These cheques may be cashed at any bank and the payment of these cheques can be obtained at the counter of the bank or transferred to the bank account of the bearer.
- An open cheque may be a bearer cheque or an order cheque.

Crossed Cheque:

- Crossed cheque means drawing two parallel lines on the left corner of the cheque with or without additional words like “Account Payee Only” or “Not Negotiable”.
- A crossed cheque cannot be en-cashed at the cash counter of a bank but it can only be credited to the payee’s account. This is a safer way of transferring money than an Uncrossed or open cheque.

चेकका प्रकारहरु

खुल्ला चेक

- खुला चेकहरु त्यस्ता चेक हुन जसलाई रेखांकन पनि गरिएको हुदैन ।
- यस्ता चेकको भुक्तानी बैंकको नगद काउन्टरबाट सहज रुपमा लिन सकिन्छ, भने अन्य व्यक्तिलाई लिखित आदेश सहित हस्तान्तरण समेत गर्न सकिन्छ ।
- खुला चेक बाहक वा आदेश चेक हुन सक्दछन ।

रेखांकित चेक

- चेकको वायां कुनामा २ वटा समानान्तर रेखाले कोरिएको चेकलाई रेखांकित चेक भनिन्छ ।
- यस्ता चेकमा उक्त समानान्तर रेखा बिच “Account Payee Only” or “Not Negotiable” जस्त शब्दहरु लेख्ने प्रचलन समेत रहेको छ ।
- यस्ता रेखांकित चेकहरु नगद भुक्तानी गरिदैन तर चेकमा उल्लेख गरिएको व्यक्तिको खातामा भने सिधै जम्मा गरिन्छ ।
- अन्य चेकको तुलनामा यसलाई अधिक सुरक्षित चेकको रुपमा लिईन्छ ।

Open Cheque

Bank Name

Date

DD

MM

YYYY

Pay against this cheque toor Bearer

श्री

वा वाहकलाई

the sum of

रकम अक्षरमा

भुक्तानी दिनुहोला

Account No.

Name:

Account Type

Cheque No.

Please do not write or sign below this line

Number (Cheque Number and Bank Identifier)

Cross Cheque

Bank Name		AC Payee		Date	DD	MM	YYYY
Pay against this cheque toor Bearer श्री वा वाहकलाई							
the sum of रकम अक्षरमा भुक्तानी दिनुहोला							
Account No. Name: Account Type Cheque No.							
Number (Cheque Number and Bank Identifier)				Please do not write or sign below this line			

Types of Cheque

Anti-Dated Cheque:

- **Cheque** in which the drawer mentions the date earlier than the date on which it is presented to the bank, it is called as “anti-dated cheque”.
- Such a cheque is valid up-to six months from the date of the cheque drawn.

Post-Dated Cheque:

- **Cheque** on which drawer mentions a date which is yet to come (future date) to the date on which it is presented, is called post- dated cheque.
- For example – If a cheque presented on 10th Jan 2012 bears a date of 25th Jan 2012, it is a post-dated cheque. The bank will make payment only on or after 25th Jan 2012.

चेकका प्रकारहरु

पुर्ब मितिका चेक

- चेक जारी गरिएको भन्दा पनि अधिको मिति राखेर खिचिएको चेकलाई पुर्ब मिति चेक भनिन्छ । चेक जारी गर्ने दिनमा चेकको मिति बिगतको मिति लेखिन्छ भने त्यसलाई पुर्ब मिति चेक भनिन्छ ।
- उदाहरणको लागि मिति २०८१ बैसाख १७ गते खिचिएको चेकको मिति २०८१ बैसाख १५ गते राखिन्छ भने त्यसलाई पुर्ब मिति चेक भनिन्छ ।

पोस्ट डेटेड चेक

- चेक जारी गरिएको भन्दा पनि पछिको मिति राखेर खिचिएको चेकलाई पोस्ट डेटेड चेक भनिन्छ । चेक जारी गर्ने दिनमा चेकको मिति आगामी मिति लेखिन्छ भने त्यसलाई पोस्ट डेटेड चेक भनिन्छ ।
- उदाहरणको लागि मिति २०८१ बैसाख १७ गते खिचिएको चेकको मिति २०८१ असार ५ गते राखिन्छ भने त्यसलाई पोस्ट डेटेड चेक भनिन्छ ।

Ante Dated Cheque

Bank Name

Date

12

12

2080

Pay against this cheque toor Bearer
श्री वा वाहकलाई

the sum of
रकम अक्षरमा भुक्तानी दिनुहोला

Account No.
Name:
Account Type
Cheque No.

Please do not write or sign below this line

Number (Cheque Number and Bank Identifier)

Post Dated Cheque

Bank Name	Date	12	02	2081
Pay against this cheque toor Bearer श्री वा वाहकलाई				
the sum of रकम अक्षरमा भुक्तानी दिनुहोला				
Account No. Name: Account Type Cheque No.				
Please do not write or sign below this line				
Number (Cheque Number and Bank Identifier)				

Types of Cheque

Stale Cheque:

- **If** a cheque is presented for payment after six months from the date of the cheque, it is called stale cheque. After expiry of that period, no payment will be made by banks against that cheque.
- A stale cheque is not honored by the bank.

Mutilated Cheque:

- **When** a cheque is torn into two or more pieces and presented for payment, such a cheque is called a mutilated cheque.
- The bank will not make payment against such a cheque without getting confirmation of the drawer.

चेकका प्रकारहरु

बासी चेक

- चेकको भुक्तानी योग्य मिति भन्दा पछि बैंकमा प्रस्तुत गरिएको चेकलाई बासी चेक भनिन्छ । साधारणतया साधारण चेकको भुक्तानी अवधि ६ महिना हुने सन्दर्भमा चेकको मिति भन्दा ६ महिना पश्चात भुक्तानीका लागि प्रस्तुत गरिएका चेक नै बासी चेक हुन ।
- सरकारी चेकको सन्दर्भमा यस्तो मिति ३० दिनको रहेको हुन्छ ।
- बासी चेकको भुक्तानी बैंक तथा वित्तीय संस्थाले दिदैनन ।

बिकृत चेक

- दुई वा दुई भन्दा बढि टुकामा विभाजन भएका चेकलाई बिकृत चेक भनिन्छ, यस्ता चेकको पनि भुक्तानी बैंक तथा वित्तीय संस्थाले गर्दैनन । तर खातावालाको स्वीकृति लियर भने यस्ता चेकको भुक्तानी गर्न सकिन्छ ।

Stale Cheque

Bank Name

Date

02

02

2080

Pay against this cheque toor Bearer

श्री

वा वाहकलाई

the sum of

रकम अक्षरमा

भुक्तानी दिनुहोला

Account No.

Name:

Account Type

Cheque No.

Please do not write or sign below this line

Number (Cheque Number and Bank Identifier)

Mutilated Cheque

<div>Bank Name</div>			Date	02	02	2080
Pay against this cheque toor Bearer श्री वा वाहकलाई						
the sum of रकम अक्षरमा भुक्तानी दिनुहोला						
Account No. Name: Account Type Cheque No.						
		Please do not write or sign below this line				
Number (Cheque Number and Bank Identifier)						

Crossing of Cheque

Crossing of Cheque:

- Crossing of a cheque means "Drawing Two Parallel Lines" across the face of the cheque. Thus, crossing is necessary in order to have safety.
- Crossed cheques must be presented through the bank only because they are not paid at the counter.
- Crossing is a popular device for protecting the drawer and payee of a cheque.
- Types of Crossing :-
 - General Crossing
 - Special or Restrictive Crossing

चेकको रेखांकन

- चेकको रेखांकन भन्नाले चेकको अग्र भागको बायां कुनामा २ समानान्तर रेखा कोर्नु हो । यसले चेकको भुक्तानीलाई थप सुरक्षित पार्दछ ।
- बैंकको नगद काउन्टर वाट भुक्तानी नगरिने भएकाले यस्ता चेकलाई खातामा जम्मा गर्नु पर्ने हुन्छ ।

रेखांकनका प्रकारहरु

- साधारण रेखांकन
- बिषेश रेखांकन

Crossing of Cheque

General Crossing:

- **There** are two transverse parallel lines, marked across its face, or – The cheque bears an abbreviation "& Co." between the two parallel lines, or – The cheque bears the words "Not Negotiable" between the two parallel lines, or – The cheque bears the words "A/c. Payee" between the two parallel lines.

Special or Restrictive Crossing

- Crossing is that the bank makes payment only to the banker whose name is written in the crossing. Specially crossed cheques are more safe than a generally crossed cheques.

Material Alteration in Cheque

Material Alteration

- **Any** alteration made in the cheque is Material Alteration.
- These cheque are not honored by Banks, for making This as a valid cheque then the drawer has to sign at every correction made.
- Alterations' Like: – Date, – Amount, – Payee Name,

Material Alteration in Cheque

चेकको आधारभुत परिवर्तन

- चेकमा एक पटक लेखिएको तथ्यमा कुनै परिवर्तन गरिन्छ भने त्यसलाई चेकको आधारभुत परिवर्तन भनिन्छ ।
- चेकमा भएका सम्पूर्ण कुराहरु महत्वपूर्ण भएकाले यस्तो आधारभुत तथ्यहरुमा परिवर्तन हुंदा बैंक तथा बित्तिय संस्था भुक्तानी गर्न वाध्य हुदैनन तर उक्त परिवर्तनलाई जारी गर्ने ब्यक्तिले हस्ताक्षर सहित स्वीकार गरेमा भुक्तानी गर्न सकिने छ ।
- निम्न बमोजिमका परिवर्तन हुन सक्दछन:
 - मिति
 - रकम
 - नाम

Importance of Cheque

1. There's no need to carry cash.
2. Payments can be halted if necessary.
3. Transferring through cheques makes them more secure.
4. Since physical notes are not used, errors are unlikely to happen.
5. It is a negotiable instrument so it can be endorsed in favour of a third party
6. It ensures clear tracking of payment in future
7. Encashment of Cheque is free of cost

चेकको महत्व

- नगद बोक्नु पर्ने भन्नुभेटवाट मुक्ति
- आवश्यक परेमा भुक्तानी रोक्का गर्न सकिने
- सुरक्षित भुक्तानी
- भौतिक नगदको कारोवार नहुंदा गल्ती हुने जोखिमवाट मुक्ती
- विनियम अधिकारपत्र भएकाले अरुलाई लिखित रुपमा हस्तान्तरण गर्न सकिने
- भविष्यमा भुक्तानीको पहिचान गर्न सहज
- चेकको सटहि बिना खर्च गर्न सकिने